

การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
DEVELOPMENT OF AN ACTIVITY-BASED MODEL FOR ENHANCING PUBLIC
OPINION OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN BASIC EDUCATION
INSTITUTIONS

สัญญา สาผลิผลิน¹, อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์²

วีระ สุภากิจ³, สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์⁴

บทคัดย่อ

การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การศึกษาบริบทกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิต ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัด

กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาในศึกษาขั้นพื้นฐาน สุพรรณบุรีเขต และตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาในศึกษาขั้นพื้นฐาน สุพรรณบุรี

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ด้านผู้บริหาร พบว่า 1) มีความต้องการวิธีการฝึกและปฏิบัติการพฤติกรรมจิตสาธารณะที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง 2) มีความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ

¹ นิสิตการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ประจำสาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์พิเศษ สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสริมสร้างจิตสาธารณะเพื่อนำไปพัฒนานักเรียนในโรงเรียน 3) เห็นคุณค่าของจิตสาธารณะในการจัดการเรียนรู้ให้ครูแสดงความชื่นชมเมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำประโยชน์แก่ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.64 อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านครู พบว่า 1) ต้องการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้เสียสละมองเห็นผลประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่าตนเอง 2) ต้องการวิธีกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมสาธารณะอย่างเต็มกำลังและเต็มความสามารถ 3) ต้องการความร่วมมือจัดตั้งโครงการจิตอาสาพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพื่อโรงเรียนและชุมชน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.37 อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านนักเรียน พบว่า 1) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ 2) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่โรงเรียนจัดขึ้น 3) นักเรียนแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 2.46 อยู่ในระดับน้อย

2. ผลการสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและทฤษฎีปัญญาสังคม สามารถได้ผลลัพธ์เป็นแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการจัดกิจกรรม และ 5) การประเมินผลการเรียนรู้

3. การประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการใช้การ

ทดสอบสถิติแบบไคสแควร์ (Chi-Square Test) ในการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก โดยในแต่ละด้านมีค่า P value มากกว่า .05 การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมคุณลักษณะจิตสาธารณะ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

Abstract

This research aims to to develop a model of activities to enhance the public mental attributes of elementary school students in basic education institutions. The samples used in this study were the school administrators. There were 103 schools in total of 206 schools in Suphan Buri District 1, with the questionnaire as a tool for data collection.

The results of the research on the condition of activities to enhance the public mind of primary school students. The questionnaire was used to collect the three questionnaires: the teachers, the

administrators, the current educational situation and the problems of public mental activities of elementary school students in basic education institutions. 2) There is a need for an activity model to enhance public mental health. 3) The value of public mind in learning management for teachers to express their appreciation when students do good or benefit to the whole of the teachers. 1) To motivate students to act as a teacher. sacrifice 2) Need to stimulate or encourage students to participate in public activities in full force and capability. 3) Need to cooperate to establish a volunteer spirit of sustainable development to encourage students to have public mind for school. 1) Students participate in activities to solve problems or contribute to the good of the community. The situation arises from the heart, 2) students participate in activities that benefit the school held. Students share and give their friends the opportunity to share. The results of the research indicated that there was a need for an activity model to enhance the public spirit of primary school students. Model of activities to enhance the public mind of elementary school students in basic facilities. It is a tool for developing learners in the field of public and social

consciousness. The results of the research on the overall condition and context in which Thai society still needs to develop the characteristics of public mind. For this reason, educational institutions must develop teachers and students to develop themselves to have the character of public mind as society demands.

The results of the evaluation of the model of activities to enhance the public mind of primary school students in all four basic education schools were accuracy, appropriateness and usefulness and the possibility The statistical significance of .01 was tested by chi-square test. The results of the four types of evaluation were as follows: P value was greater than .05. The mean of the four items was significantly higher than that of the control group. Education in schools

Keywords : Development of activity models, Public mental attributes, Elementary school student

บทนำ

จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งแสดงพฤติกรรมออกมา โดยการช่วยเหลือผู้อื่น การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์

ศักดิ์. 2543 : 58) ดังนั้นการพัฒนาให้นักเรียนมีจิต
 สาธารณะจะต้องให้นักเรียนได้รับการพัฒนาจิตใจ
 ให้มีจิตที่เมตตาแผ่ไพศาลต่อเพื่อนร่วมโลก มีจิต
 แห่งการเป็นผู้ให้ ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วย
 ความกรุณาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจิตตปัญญา
 ศึกษา (Contemplative Education) ที่เน้นการ
 พัฒนาด้านในของมนุษย์ สามารถเข้าใจจิตของ
 ตนเอง เข้าใจผู้อื่น เกิดความตระหนักรู้ถึงคุณค่า
 ของสิ่งต่างๆโดยปราศจากอคติ เกิดความรักความ
 เมตตา อ่อนน้อมต่อธรรมชาติ และมีจิตสำนึกต่อ
 ส่วนรวม (สุมน อมรวิวัฒน์. 2549:36) จะเห็นว่า
 แนวคิดจิตตปัญญาศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจ
 อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานภายในตน
 (Transformative Learning) โดยมีหลักการสำคัญ
 ดังนี้ 1) ประสบการณ์ตรงของการเรียนรู้ที่จะนำมา
 ซึ่งความรู้ความเข้าใจที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของ
 ผู้เรียน 2) การรับฟังอย่างลึกซึ้ง และการเรียนรู้
 ด้วยใจที่เปิดกว้าง 3) การเคารพศักยภาพแห่งการ
 เรียนรู้ของทุกคน 4) การน้อมสู่ใจอย่างใคร่ครวญ
 5) การเฝ้ามองเห็นตามความเป็นจริง 6) การให้
 ความสำคัญต่อการเรียนรู้จากภายในซึ่งเป็น
 กระบวนการค้นพบคุณค่าและความหมายของการ
 มีชีวิตอยู่ในทุกขณะ ด้วยสติสัมปชัญญะ 7) การให้
 คุณค่าแก่รากฐานทางภูมิปัญญาอันหลากหลาย
 ของท้องถิ่นและวัฒนธรรม เป็นการเรียนรู้ที่ไม่แยก
 จากวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมและความสัมพันธ์อัน
 ซับซ้อนของชุมชน 8) เน้นการสร้างชุมชนแห่งการ
 เรียนรู้ร่วมกัน เป็นการเรียนรู้บนฐานการโอบอ้อม
 สนับสนุนของกัลยาณมิตร ซึ่งจะนำไปสู่จิตสำนึกที่
 ดึงมต่อมวลมนุษยชาติและสรรพสิ่งทั้งหลาย
 (วิจักขณ์ พานิช. 2550 : 75)

การจัดกิจกรรมตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา
 มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ 1)การเปลี่ยนแปลงขั้น
 พื้นฐานภายในตน ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง
 ผู้อื่นและสรรพสิ่งเกิดความรักความเมตตา 2)การ
 เกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวม โดยมีแนวคิดพื้นฐาน คือ
 ความเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ (Humanistic
 Value) และ กระบวนทัศน์องค์รวม (Holistic
 Paradigm) (ประเวศ วะสี. 2550 : 42) ในการจัด
 กิจกรรมตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสามารถทำ
 ได้โดยผ่านกิจกรรม ที่หลากหลาย ได้แก่ 1) การฟัง
 อย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) 2) การน้อมสู่ใจ
 อย่างใคร่ครวญ (Contemplation) 3) การเฝ้ามอง
 เห็นตามที่เป็นจริง(Meditation) (Hart.2004;
 วิจักขณ์ พานิช, 2550 : 77-78) จิตตปัญญาศึกษา
 สามารถจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ทุกระดับโดย
 Hart (2004) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับจิตต
 ปัญญาศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรม
 ของผู้เรียน พบว่า จิตตปัญญาศึกษาสามารถ
 จัดการเรียนสอนให้กับผู้เรียนได้ทุกระดับตั้งแต่
 ระดับอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา จากผลการวิจัย
 ต่างๆ ได้ข้อสรุปว่า จิตตปัญญาศึกษา ทำให้ผู้เรียน
 สามารถเชื่อมโยงระหว่างกายกับจิต มีสมาธิ และ
 จิตใจที่สงบมากขึ้น มีความเข้าใจต่อตนเองและ
 ผู้อื่น สามารถเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ ของผู้เรียน

คุณลักษณะของผู้มีจิตสาธารณะที่แสดงออก
 ถึงการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวัง
 ผลตอบแทน ส่วนทฤษฎีปัญญาสังคม เน้นการ
 เรียนรู้ของบุคคล มีปัจจัย 3 ด้านคือ 1) ด้านบุคคล
 (P) 2) ด้านสภาพแวดล้อม (E) 3) ด้านพฤติกรรม
 (B) โดยทั้งสามปัจจัยมีความสัมพันธ์กันแบบสอง
 ทาง (Bandura, 1986) จากการศึกษาวิจัย

พบว่า กิจกรรมตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา และ ทฤษฎีปัญญาสังคม มีความเชื่อมโยงกันและ สามารถนำมาใช้ร่วมกันในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ โดยมีข้อค้นพบจาก งานวิจัยสนับสนุน ดังนี้ เล็ก ทองแสน (2550:70-71) ศึกษาผลการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบที่มีต่อ พฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าการใช้วิธีการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบ สามารถ พัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ได้ และ ผุสดี เฉลิมสุข (2543 : 65-67) ศึกษาผล การฝึกกำกับควบคุมตนเองและการฝึกสมาธิที่มีต่อ การปรับพฤติกรรมไม่สนใจในการเรียนและ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการฝึกการ กำกับควบคุมตนเองและการฝึกสมาธิ สามารถปรับ พฤติกรรมไม่สนใจในการเรียนและพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ จาก งานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสามารถใช้กิจกรรม กิจกรรมตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาร่วมกับ ทฤษฎีปัญญาสังคม ในการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาจิตสาธารณะ ให้กับนักเรียนประถมศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่าง ยิ่ง โดยจิตสาธารณะได้รับการกำหนดไว้ใน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการ พัฒนา กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างกิจกรรมจิต

สาธารณะตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นการปลูกฝังให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษา มีจิตสาธารณะ เพื่อเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพสามารถนำ ความรู้ ความสามารถมาพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญดังนี้

1. ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง จิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา
3. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาสามารถ นำไปใช้จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาบริบทการจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะจิตสาธารณะ

เป็นขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักเรียนและจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียน และการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมนักเรียนและจิตสาธารณะ

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้มาจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาयर่างรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในเบื้องต้นของรูปแบบและการใช้ภาษา

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการโดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion)

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยนำรายละเอียดของรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดเป็นประเด็นคำถาม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน สามารถแสดงเป็นแผนภาพดังนี้



ภาพประกอบ ความสำคัญระหว่างแนวคิดและทฤษฎีในการสร้างรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนาคณะ

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยนำร่างแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสมบูรณ์

ขั้นที่ 5 สรุปผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นดังนี้

1. สภาพก่อนการสร้างรูปแบบกิจกรรมจิตสาธารณะของโรงเรียนและผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวม 3.64 อยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนต้องการวิธีฝึกและปฏิบัติการ มีพฤติกรรมจิตสาธารณะที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือโรงเรียนมีความ

ต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะเพื่อนำไปพัฒนานักเรียนในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด และโรงเรียนเห็นคุณค่าของจิตสาธารณะในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารมอบนโยบายให้ครูแสดงความชื่นชมเมื่อนักเรียนทำความดีหรือประโยชน์แก่ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 4.61 ตามลำดับ

2. สภาพก่อนการสร้างรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของครู ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูต้องการแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้เสียสละมองเห็นผลประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่าตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ครูต้องการวิธีกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมจิตสาธารณะอย่างเต็มกำลัง และเต็มความสามารถ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 อยู่ในระดับมาก และครูต้องการความร่วมมือจัดตั้งโครงการจิตอาสาพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพื่อโรงเรียนและชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. สภาพก่อนการสร้างรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.46 อยู่ในระดับน้อย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกหากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.98 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ นักเรียนเข้าร่วม

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 2.86 อยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น ลูกบอล หนังสือของห้องสมุด เครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.79 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและทฤษฎีปัญญาสังคม สามารถได้ผลลัพธ์เป็นแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. หลักการ คือ การจัดกิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจนเป็นรูปธรรมปฏิบัติได้จริงเป็นกิจกรรมที่บูรณาการกับ 8 กลุ่มสาระ แนวคิดจิตตปัญญาและทฤษฎีปัญญาสังคม โดยเป็นการจัดกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาภายในและภายนอกห้องเรียน ขั้นตอนของกิจกรรมสามารถสอดแทรกในชีวิตประจำวันโดยการความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง

2. วัตถุประสงค์ คือ 1.ครูสามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะไปใช้ในการจัดกิจกรรมในการช่วยเหลือผู้อื่น 2.เพื่อให้ครูนำรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะไปใช้ในการจัดกิจกรรมทำประโยชน์เพื่อสังคมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

3. เนื้อหา คือ แนวทางปฏิบัติโดยการมุ่งเน้นผลลัพธ์ คือการให้นักเรียนเกิดระบบการคิดและตระหนักถึงการช่วยเหลือผู้อื่นและการทำประโยชน์เพื่อสังคม

4. กระบวนการจัดกิจกรรม คือ ขั้นตอนที่อยู่ในกระบวนการการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิต

สาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้ ขั้น 1) ทำสมาธิแผ่เมตตา 2) พินิจตัวแบบจิตสาธารณะ 3) พิจารณาด้วยใจอย่างใคร่ครวญ 4) การมุ่งสู่การปฏิบัติ 5) การประเมินผลการปฏิบัติของตน และ 6) สะท้อนผลการปฏิบัติ

5. การประเมินผลการเรียนรู้ คือ การประเมินผลจากผลการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ว่านักเรียนเกิดแนวความคิดและตระหนักถึงคุณลักษณะการมีจิตสาธารณะและนักเรียนมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้เรียนเห็นคุณค่าการมีจิตสาธารณะ และสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบ

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ผลการประเมินความถูกต้องของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนทั้ง 5 ด้าน มีความถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (X2 อยู่ในช่วง 5.0**ถึง16.2**)

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนทั้ง 5 ด้าน มีความเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (X2 อยู่ในช่วง 5.0**ถึง 20.0**)

3. ผลการประเมินความมีประโยชน์ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนทั้ง 5 ด้านความมีประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (X^2 อยู่ในช่วง 9.8**ถึง 20.0**)

4. ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนทั้ง 5 ด้านความเป็นไปได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (X^2 อยู่ในช่วง 9.8**ถึง 20.0**)

จากผลการประเมินโดยการใช้การทดสอบสถิติแบบไคสแควร์ (Chi-Square Test) ในการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้านคือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก สามารถนำรูปแบบไปใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สุพรรณบุรี เขต 1 ได้

อภิปรายผล

เรื่องผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนและการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

1. ผู้บริหาร พบว่า มีความต้องการรูปแบบและสื่อการสอนในการนำมาจัดกิจกรรมสาธารณะภายในโรงเรียน ที่ยังขาดอยู่ เนื่องด้วยผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะของนักเรียนว่าเป็นสิ่งสำคัญและเป็นคุณลักษณะที่ดีควรต่อการนำมาฝึกใช้และปฏิบัติภายในโรงเรียน ซึ่งจากค่าเฉลี่ยรวมจากแบบสอบถามที่อยู่ในระดับมากและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการมีจิตสาธารณะนั้น เป็นภารกิจที่นักเรียนต้องปฏิบัติให้เกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาและยกระดับจิตใจตนเองให้สูงขึ้น . (เจษฎา หนูรุ่ง. 2551)

2. ครู พบว่า ครูต้องการแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้เสียสละมองเห็นผลประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่าตนเอง และ ครูต้องการวิธีกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมจิตสาธารณะอย่างเต็มกำลังและเต็มความสามารถ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ด้วยครูมีความต้องการแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น มุ่งพัฒนาตนเองในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก มีจิตสาธารณะมุ่งทำประโยชน์และสร้างสรรค์สิ่งดีงาม

3. นักเรียน พบว่า จากผลการวิจัยของนักเรียนพบว่า นักเรียนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของจิตสาธารณะโดยนักเรียนยังขาดการรับรู้ และความเข้าใจในการมีจิตสาธารณะจากภายในตนเองและการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ทำให้สามารถสรุปได้ว่ารูปแบบการจัด

กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นส่วนช่วยเติมเต็มให้กับนักเรียน ในการพัฒนาคุณลักษณะของการมีจิตสาธารณะทั้งภายในตัวเองและส่วนรวม

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาในศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. หลักการ จากผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นตัวช่วยในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้เนื่องจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการมีจิตสาธารณะและเห็นความสำคัญของสาธารณประโยชน์ เป็นเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น นอกจากนี้กิจกรรมยังส่งเสริมความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ และยังมีให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) ที่ได้กล่าวถึง การเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภายใต้ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป้าหมายกิจกรรมชัดเจน เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้จริง และเริ่มจากสิ่งใกล้ตัว มีความมีประโยชน์ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558: 74) ที่อธิบายถึงประโยชน์เรื่องนี้ว่า ผู้เรียนจะได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมทำให้

เกิดการเรียนรู้มากขึ้นได้รับประสบการณ์จริงที่หลากหลายมีความกระตือรือร้นในการเรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งจะสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงในโลกภายนอกหรือโลกแห่งความเป็นจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ จากผลการวิจัยในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมของการจัดทำรูปแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ ครูสามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะไปใช้ในการจัดกิจกรรมในการช่วยเหลือผู้อื่นและเพื่อให้ครูนำรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะไปใช้ในการจัดกิจกรรมทำประโยชน์เพื่อสังคมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนด้านการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมและสาธารณประโยชน์ โรงเรียนจึงต้องพัฒนาทักษะในการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อนเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับครูและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กิรติวิทย์ สุวรรณธรรมมา (2556) ที่ได้อธิบายว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนรูปแบบการการเรียนการสอนการมีจิตสาธารณะของนักเรียน จะช่วยพัฒนาครูและนักเรียนจากการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน

3. เนื้อหา จากผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งในด้านเนื้อหา ได้ถูกแบ่งเป็น 2 ด้าน ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นและการทำประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนที่มีจิตสาธารณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมด้วยการเอาใจใส่ดูแลเป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องส่วนรวม

ที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยหลีกเลี่ยงการใช้หรือกระทำที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่น มุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวม เช่น การทำตามหน้าที่ที่กำหนดการดูแลความสงบเรียบร้อย การรักษาสาธารณสมบัติ รับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น มีส่วนร่วมในการหาแนวทางป้องกันแก้ไข รวมไปถึงการรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม เคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวม

4. กระบวนการจัดกิจกรรม จากผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยขั้นตอนกระบวนการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ทำสมาธิแผ่เมตตา คือการที่นักเรียนตั้งใจทำสมาธิ แผ่เมตตาทางด้านจิตให้แก่สรรพสัตว์และบุคคลที่นักเรียนนึกถึง โดยเป็นการทำสมาธิโดยการยึดถือแสงสว่างภายในจิตใจ

ขั้นที่ 2 พินิจตัวแบบจิตสาธารณะ คือขั้นตอนที่นักเรียนทำการศึกษาและเรียนรู้ในการปฏิบัติให้มีจิตอาสา และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น รวมไปถึงชุมชนและสังคมโดยรอบของนักเรียนด้วย

ขั้นที่ 3 พิจารณาด้วยใจอย่างใคร่ครวญ คือขั้นตอนที่นักเรียนนำความสำเร็จภายในจิตใจจากการปฏิบัติของตนและตัวแบบในการมีจิตสาธารณะ พร้อมประสบการณ์โดยตรงของตนเอง รวมไปถึงเพื่อนและบุคคลรอบข้าง มาเป็นส่วนในการช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยเหลือสังคม รวมไปถึงคำสอนและแรงบันดาลใจจากครู นำมาทำการพิจารณาและใคร่ครวญ โดยมีจิตสงบนิ่ง เพื่อ

เสริมสร้างความเชื่อมั่นว่านักเรียนสามารถเป็นผู้มีจิตสาธารณะได้

ขั้นที่ 4 การมุ่งสู่การปฏิบัติ คือ ขั้นตอนที่นักเรียนมีจิตอาสาและช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความมีเมตตากรุณา ตามสภาวะจิตที่สงบนิ่ง และปราศจากอคติจากสิ่งใด

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการปฏิบัติของตน คือขั้นตอนที่นักเรียนทำการเปรียบเทียบการปฏิบัติของตนกับเป้าหมายหลักที่กิจกรรมกำหนดไว้

ขั้นที่ 6 สะท้อนผลการปฏิบัติ คือ การปฏิบัติกิจกรรมให้นักเรียนตระหนักรู้ โดยเน้นการปฏิบัติจริงที่มีความสมดุลระหว่างการคิดและการปฏิบัติที่เป็นดังนี้เนื่องจากการปฏิบัติกิจกรรมหากมีขั้นตอนที่ชัดเจนย่อมส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรม ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

ซึ่งสอดคล้องกับ กิรติวิทย์ สุวรรณธรรมมา (2556) ที่ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนจิตสาธารณะของนักเรียน ว่าเป็นขั้นตอนที่นักเรียนสามารถร่วมสะท้อนประสบการณ์ในการอาสาช่วยเหลือคนอื่นและสังคม โดยการส่งเสริมรูปแบบการสอนโดยเน้นจิตสาธารณะและทฤษฎีปัญญาสังคมเป็นหลัก

5. การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งขั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมจะสามารถบ่งบอกและเป็นตัวชี้วัดว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสามารถประเมินได้ 2 แบบ นักเรียนประเมินตนเองโดยการวัดความมีจิตสาธารณะของตัวนักเรียนเอง และครูประเมินจากการสังเกตการณ์และปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน

ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมและ
 สาธารณประโยชน์นั้นเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ
 ต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกคน

ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัด
 กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียน
 ระดับชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาในศึกษาชั้น
 พื้นฐาน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ
 เสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียนระดับชั้น
 ประถมศึกษาในสถานศึกษาในศึกษาชั้นพื้นฐาน ใน
 การประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความมี
 ประโยชน์ ความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
 และสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่.01
 ทุกองค์ประกอบของตัวรูปแบบ

1. หลักการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่มี
 เป้าหมายชัดเจนเป็นรูปธรรมปฏิบัติได้จริงเป็น
 กิจกรรมที่บูรณาการกับ 8 กลุ่มสาระ แนวคิดจิตต
 ปัญญาและทฤษฎีปัญญาสังคม โดยเป็นการจัด
 กิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอนสามารถ
 เชื่อมโยงเนื้อหาภายในและภายนอกห้องเรียน
 ขั้นตอนของดการจัดกิจกรรมสามารถสอดแทรกใน
 ชีวิตประจำวันโดยการความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง
 สอดคล้องกับการใช้จิตสำนึกนำไปพัฒนา
 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นกิจกรรมเสริมที่
 นอกเหนือการเรียนปกติและมีการแลกเปลี่ยนการ
 เรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรมสู่สาธารณชน เนื่องจาก
 หลักการของรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง
 จิตสำนึกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาใน
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เป็นที่ยอมรับและสามารถ
 นำไปปฏิบัติได้จริง

2. วัตถุประสงค์ คือ 1. ครูสามารถนำ
 รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึก
 ไปใช้ในการจัดกิจกรรมในการช่วยเหลือผู้อื่น
 2. เพื่อให้ครูนำรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อ
 เสริมสร้างจิตสำนึกไปใช้ในการจัดกิจกรรมทำ
 ประโยชน์เพื่อสังคมของนักเรียนระดับชั้น
 ประถมศึกษา สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเนื่องจาก
 วัตถุประสงค์ของการจัดทำรูปแบบการจัดทำจิต
 กรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียน
 ระดับชั้น ประถมศึกษา ในสถานศึกษามี
 วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติที่มีความชัดเจน

3. เนื้อหา คือ แนวทางปฏิบัติโดยการมุ่งเน้น
 ผลลัพธ์ คือการให้นักเรียนเกิดระบบการคิดและ
 ตระหนักถึงการช่วยเหลือผู้อื่นและการทำ
 ประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งเป็น 2 แนวคิดพื้นฐานใน
 การมีคุณสมบัติด้านจิตสำนึก ที่นักเรียน
 ระดับชั้นประถมศึกษา ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม

4. กระบวนการจัดกิจกรรมคือ ขั้นตอนที่อยู่
 ในกระบวนการการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิต
 สำนึกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาใน
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย
 กระบวนการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 ทำ
 สมมติแผ่เมตตา 2.พินิจตัวแบบจิตสำนึก
 3.พิจารณาด้วยใจอย่างใคร่ครวญ 4. การมุ่งสู่การ
 ปฏิบัติ 5.การประเมินผลการปฏิบัติของตน และ
 6.สะท้อนผลการปฏิบัติ

5. การประเมินผลการเรียนรู้ คือ การ
 ประเมินผลจากผลการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อ
 เสริมสร้างจิตสำนึกของนักเรียนระดับชั้น
 ประถมศึกษา ว่านักเรียนเกิดแนวความคิดและ
 ตระหนักถึงคุณลักษณะการมีจิตสำนึกและ

นักเรียนมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้เรียนเห็นคุณค่า การมีจิตสาธารณะ และสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม นักเรียนมีจิตสาธารณะ มุ่งทำประโยชน์และสร้างสรรค์สิ่งดี สอดคล้องกับแนวคิดการให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Center) ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสังคมและสาธารณประโยชน์ต้องนำมาเป็นหลัก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 5)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรม เชื่อมโยงจากนโยบายระดับชาติสู่การปฏิบัติจริงในการกำหนดแผนงาน โครงการ พัฒนาการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะให้กับครูผู้สอนในสังกัด

2. สถานศึกษาควรกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ

3. สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมและการมีจิตสาธารณะ อย่างจริงจังด้วยการยึดหลักการมีส่วนร่วม และมุ่งเน้นคุณค่าจากการทำกิจกรรมมากกว่ารูปแบบ

ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมไปใช้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในช่วงเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ได้

2. การนำรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ควรมีการศึกษาคงประกอบของรูปแบบการจัดกิจกรรมให้ละเอียดชัดเจน โดยศึกษาทำความเข้าใจหลักการวัตถุประสงค์ กระบวนการจัดกิจกรรม และการวัดและการประเมินผล เพื่อให้การจัดกิจกรรมประสบผลสำเร็จ สามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนได้

3. ครูผู้สอนควรจัดบรรยากาศการจัดกิจกรรมให้มีความสงบ ผ่อนคลาย มีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตรในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและมีจิตเมตตาช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาต่างๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นเพื่อปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลตั้งแต่เด็กเล็กจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมต่อไป

3. ควรมีการศึกษากการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมและสาธารณประโยชน์ในสถานศึกษาเอกชน เพื่อจะได้ข้อมูลที่หลากหลายและรอบด้าน

บรรณานุกรม

- กิริติวิทย์ สุวรรณธรรมมา.(2556).การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษาและทฤษฎีปัญญาสังคม. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). โรงเรียนสร้างคนมีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ. การศึกษา 2000.
- เจษฎา หนูรุ่งน. (2551). ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ: วี พรินท์ (1991).
- ธนา นิลชัยโกวิท. (2551). ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดปัญญาศึกษาในจิตตปัญญาศึกษา: การศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์. กรุงเทพฯ: โครงการศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประเวศ วะสี. (2550). มหาวิทยาลัยกับจิตตปัญญาศึกษาและไตรยางค์แห่งการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา.
- ผุสดี เฉลิมสุข. (2543). ผลการฝึกควบคุมตนเองและการฝึกสมาธิที่มีต่อการปรับพฤติกรรมไม่สนใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- เล็ก ทองแสน. (2550). ผลการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- วิจักขณ์ พานิช. (2550). เรียนรู้ด้วยใจอย่างไร้ครวญ การศึกษาดังเส้นทางแสวงหาทางวิญญูณณ. กรุงเทพฯ: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา.
- สุนน อมรวีวัฒน์. (2549). บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Bandura, A. (1986). Social Foundations of Thought and Action. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Hart, T. (2004). Opening the Contemplative Mind in the Classroom. Journal of Transformative Education, 2(1), 28 -46.176